

Dialectologia Catalana

Codi: 100682

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500247 Llengua i literatura catalanes	OB	3	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	3	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Mar Massanell Messalles

Correu electrònic: Mar.Massanell@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Cap.

Objectius

Descriure la variació de la llengua catalana en els diferents territoris en què es parla.

Competències

Llengua i literatura catalanes

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la història i en la societat multicultural actual.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la història i en la societat multicultural actual.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Català

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la història i en la societat multicultural actual.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
2. Aplicar adequadament i reflexivament els principis prescriptius de la llengua catalana estàndard oral i escrita.
3. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
4. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
5. Conèixer l'evolució històrica de l'ús de la llengua catalana.
6. Conèixer les diferències lingüístiques entre les diverses varietats dialectals de la llengua.
7. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
8. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
9. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica
10. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica.
11. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
12. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
13. Ser capaç de situar els textos orals i escrits catalans en el temps i en l'espai.

Continguts

1. Introducció.

1.1. Conceptes bàsics.

1.2. El domini lingüístic català.

1.3. La divisió dialectal del català.

1.4. L'*Atlas Lingüístic del Domini Català* i el *Petit Atlas Lingüístic del Domini Català*.

2. Descripció dels dialectes catalans.

2.1. Català occidental.

2.1.1. Català nord-occidental.

2.1.2. Català valencià.

2.2. Català oriental.

2.2.1. Català central.

2.2.2. Català septentrional o rossellonès.

2.2.3. Català balear.

2.2.4. Català alguerès.

2.3. Comparació interdialectal.

Metodologia

Aquesta assignatura de 6 crèdits ECTS demana una dedicació aproximada de 150 hores per part de l'estudiant, 45 de corresponents a activitats dirigides (classes teòriques, seminaris de discussió de textos, correcció d'exercicis) i 102 d'activitats autònomes (lectura de bibliografia, elaboració d'exercicis, estudi).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes teòriques, seminaris de discussió de textos, correcció d'exercicis	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Lectura de bibliografia, elaboració d'exercicis, estudi	102	4,08	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Avaluació

L'avaluació es basarà en evidències de tres tipus:

- Preguntes de resposta breu (30%).
- Resolució d'exercicis pràctics (30%).
- Tests (40%).

A l'inici de cada activitat d'avaluació, la professora informará els estudiants del procediment i de la data de revisió de les qualificacions.

Si un estudiant ha estat avaluat de menys del 66,6% de l'assignatura, rebrà la consideració de "no avaluable". Per optar a la reavaluació cal complir dues condicions: (1) haver estat avaluat almenys del 66,6% de l'assignatura i (2) tenir una nota d'avaluació continuada compresa entre 3,5 i 4,9. L'estudiant que compleixi aquestes condicions podrà ser reavaluat almenys del 50% de les activitats de l'avaluació continuada. La qualificació màxima de la reavaluació és 5.

En cas que es detectin irregularitats com el plagi o la còpia en una activitat d'avaluació, la qualificació d'aquesta activitat serà 0. Si les irregularitats afecten diverses activitats d'avaluació, llavors la qualificació final de l'assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Preguntes de resposta breu	30%	1	0,04	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Resolució d'exercicis pràctics	30%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Tests	40%	1	0,04	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

Manuale de dialectologia catalana:

Colomina i Castanyer, Jordi (1999). *Dialectologia catalana. Introducció i guia bibliogràfica*. Alacant: Universitat d'Alacant.

Veny, Joan (1978 [1998¹²]). *Els parlars catalans (Síntesi de dialectologia)*. Palma de Mallorca: Moll ("Tomir", 38).

Veny, Joan (1986 [1986²]). *Introducció a la dialectologia catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana ("Biblioteca Universitària", 4).

Veny, Joan i Mar Massanell (2015). *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Barcelona / Alacant / València: Universitat de Barcelona / Universitat d'Alacant / Universitat de València.

Diccionaris de la llengua catalana històrica i dialectal:

Alcover, Antoni Maria i Francesc de Borja Moll (1926-68, 1975-1977² [1993]). *Diccionari català-valencià-balear* [= DCVB], 10 vol. Palma de Mallorca: Moll. Accessible a: <http://dcvb.iecat.net/>

Coromines, Joan (1980-2001 [1995-2001]). *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* [= DECat], 10 vol. Barcelona: Curial / La Caixa.

Obres geolingüístiques sobre el català:

Alcover, Antoni M. i Francesc de B. Moll (1929-1932): "La flexió verbal en els dialectes catalans". *Anuari de l'Oficina Romànica de Lingüística i Literatura*, II [1929], p. 73-184; III [1930], p. 73-168; IV [1931], p. 9-104; V [1932], p. 9-72. Accessible a: <http://alcover.iec.cat/>

Badia i Margarit, Antoni M., Lúdia Pons i Griera i Joan Veny (1993). *Atles Lingüístic del Domini Català. Qüestionari*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans ("Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística", 2).

Veny, Joan (2007-2017). *Petit Atles Lingüístic del Domini Català*, vol. 1-6. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://aldc.espais.iec.cat/>

Veny, Joan i Lúdia Pons (1998). *Atles Lingüístic del Domini Català. Etnotextos del català oriental*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans ("Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística", 5).

Veny, Joan i Lúdia Pons (2001-2018). *Atles Lingüístic del Domini Català*, IX vol. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://aldc.espais.iec.cat/>

Obres normatives:

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (1990 [1999³]). *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, I. Fonètica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000039/00000072.pdf>

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (1992 [1999⁴]). *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, II. Morfologia*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000039/00000073.pdf>

Institut d'Estudis Catalans (2003). *El català de l'Alguer: un model d'àmbit restringit*. Barcelona: IEC. Accessible a: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000040/00000028.pdf>

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2007). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62; Enciclopèdia Catalana. Accessible a: <https://mdlc.iec.cat/>

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2016). *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2017). *Ortografia catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: https://www.iec.cat/llengua/documents/ortografia_catalana_versio_digital.pdf

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2018a). *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, III. Lèxic*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://estandard-oral.llocs.iec.cat/>

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2018b). *Gramàtica essencial de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://geiec.iec.cat/>

Manuale de gramàtica històrica catalana:

Badia i Margarit, Antoni Maria (1951, trad. 1981 [1994³]). *Gramàtica històrica catalana*. València: Tres i Quatre ("Biblioteca d'Estudis i Investigacions", 4).

Batlle, Mar, Joan Martí i Castell, Josep Moran i Joan Anton Rabella (2016). *Gramàtica històrica de la llengua catalana*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat ("Biblioteca Abat Oliba", 299).

Moll, Francesc de Borja (1952, trad. 1991, ed. corregida i anotada 2006). *Gramàtica històrica catalana*. València: Universitat de València.

Manuale d'història de la llengua catalana:

Ferrando, Antoni i Miquel Nicolás (1993 [1997²]). *Panorama d'història de la llengua*. València: Tàndem.

Nadal, Josep M. i Modest Prats (1982 [1996⁵]). *Història de la llengua catalana*, vol. I. *Dels inicis al segle XV*. Barcelona: Edicions 62.

Nadal, Josep M. i Modest Prats (1996). *Història de la llengua catalana*, vol. II. *El segle XV*. Barcelona: Edicions 62.

Altres obres de consulta:

Associació de Sociolingüistes de Llengua Catalana (2007). *La situació sociolingüística als territoris de parla catalana a l'inici del segle XXI*. Barcelona: Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya / Institut d'Estudis Catalans / Acció Cultural del País Valencià. Accessible a: <http://www.ub.edu/slc/socio/situacioactualcatala.pdf>

COM ensenyar català als adults. Suplement 6. *Mapes per a l'estudi de la llengua catalana* (1989). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Gabinet de Didàctica. Accessible a: http://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/aprendre/arxius/com_6_mapes.pdf

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (1999). *Aplicació al català dels principis de transcripció fonètica de l'Associació Fonètica Internacional*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000041/00000087.pdf>

Massanell i Messalles, Mar (2012). «*Fewe temps que no diva tants verbs!*» *Maneniment i transformació de paradigmes verbals en el català nord-occidental del tombant de segle*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Pradilla i Cardona, Miquel Àngel (ed.) (1999). *La llengua catalana al tombant del mil·lenni. Aproximació sociolingüística*. Barcelona: Empúries.

Solà, Joan, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya (dir.) (2002). *Gramàtica del català contemporani*, 3 vol. Barcelona: Empúries.